

Grafice comparate

In acest articol voi prezenta grafice. Mai concret, este vorba de diverse comparatii ale graficului indicelui BET cu alte grafice cu trend similar.

Inainte de a continua, inasa, as vrea sa atrag atentia asupra unui element important: corelatia nu implica automat si cauzalitate. Cu alte cuvinte, chiar daca doua grafice au un trend similar, aceasta nu inseamna neaparat ca evolutia unuia din grafice este determinata de cea a celuilalt.

Exista cazuri in care doua elemente sunt corelate fara a exista si o relatie de cauzalitate directa intre ele (iar corelatia este determinata de factori similari care actioneaza asupra celor doua marimi). Pe de alta parte, este la fel de devarat ca exista si cazuri in care doua elemente sunt corelate pentru ca exista si o relatie de cauzalitate. In fine, trebuie tinut cont de faptul ca atat corelatia cat si cauzalitatea nu se aplica la modul absolut, existand corelatii si relatii de cauzalitate mai puternice, sau mai slabe. In cele trei exemple alese de mine corelatia este puternica, dar relatia de cauzalitate este diferita.

Spre exemplu, corelatia dintre graficul evolutiei BET si cel al valorii tranzactiilor este insotita si de cauzalitate; dupa parere mea, volumele determina evolutia preturilor ; la noi pe piata, cresterile de pret sunt determinate si de presiunea pe cumparare generata de intrarea unor bani sau investitori in piata, intrare manifestata prin cresteri de volume (desigur, sunt si multi alti factori care determina cresterile de pret, pe langa elemente legate de cerere si volume) ; cand investitorii se retrag de la cumparare, volumele scad, si odata cu ele scad si preturile.

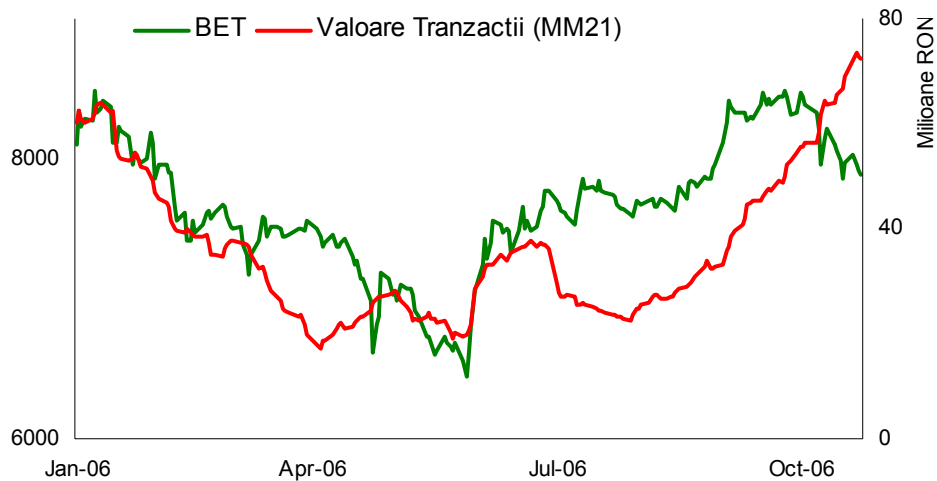
Un alt exemplu este cel al evolutiei indicelui BET raportat la alti indici din Europa de Est. In acest caz, exista o anumita relatie de cauzalitate, evolutiile din Romania fiind determinate intr-o anumita masura de evolutiile de pe alte piete din Est, datorita unei strategii unitare pe pietele din regiune a investitorilor instituionali.

In fine, un ultim exemplu este graficul comparat al indicelui BET pe anul 2005 cu cel al aceluiasi indice BET pe 2006 ; in acest caz, in opinia mea corelatia nu este insotita de o cauzalitate puternica. Mai concret, evolutia din 2006 nu a fost determinata in principal de cea din 2005, ci ambele evolutii au fost generate, probabil, de factori similari. Daca nu ar fi asa, ar inseamna ca fenomenul s-ar putea continua la nesfarsit, iar evolutiile din 2007, 2008, 2009, etc ar fi similare cu cele din 2005 si 2006. Ar fi un mecanism bun de a castiga bani la bursa fara batai de cap, inasa din pacate acest lucru nu se intampla (desigur, exista o anumita influenta de la un an la altul, prin asteptarile unora dintre investitori cu privire la repetarea modelelor trecute).

Si acum, graficele. Mai intai, graficul comparat al evolutiei BET si al valorii tranzactiilor de la inceputul anului pana in prezent. Pentru valoarea tranzactiilor am folosit media mobila pe 21 de zile (pentru a surprinde trendul evolutiei acesteia) ; de asemenea, am scazut valorile emisiunilor de obligatiuni Banca Mondiala si BCR din valoarea totala a

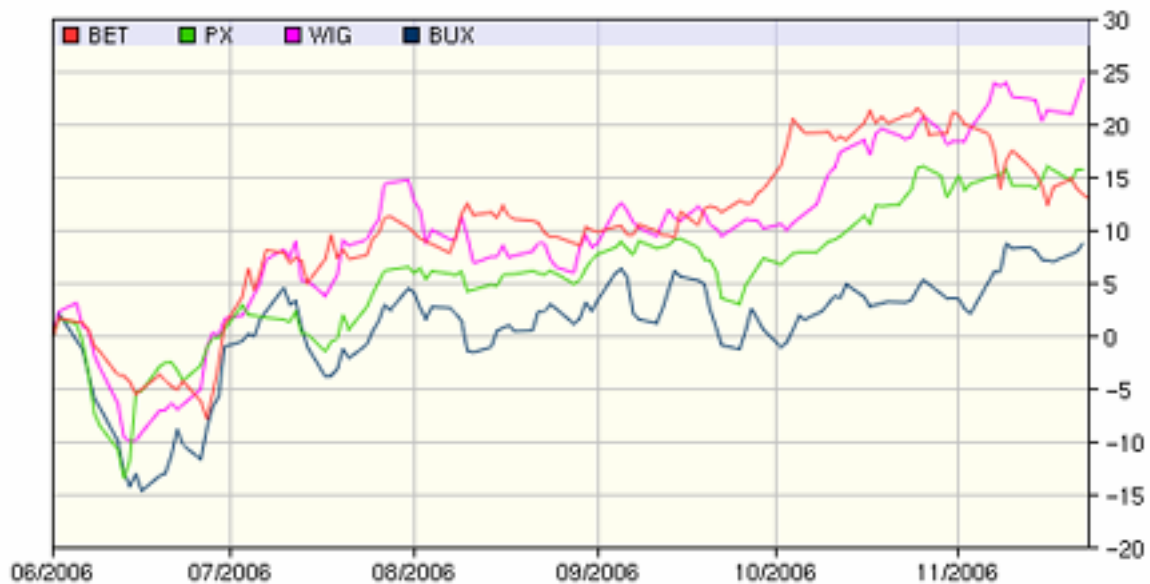
tranzactiilor din cele doua zile in care au avut loc tranzactiile respective la bursa, intrucat ma intereseaza valoarea tranzactiilor pe piata secundara fara piata primara.

Pe grafic se observa foarte clar cum evolutia preturilor la bursa (indicele BET) este strans legata de evolutia valorii tranzactiilor :

Ultimele saptamani au adus o evolutie divergenta a celor doua grafice. Insa, istoria a aratat ca divergentele nu dureaza mult, asa ca ramane de vazut daca preturile vor prinde din urma volumele, revenind pe crestere, sau volumele vor incepe sa scada si ele (ultimele zile indica spre a doua varianta).

Mai departe, am trasat graficul evolutiei BET si cel al evolutiei indicilor din Cehia (PX), Ungaria (BUX) si Polonia (WIG) din data de 1 iunie pana in prezent :

Si pe acest grafic se observa o corelatie foarte buna. De asemenea, si in acest grafic, la fel ca in cel de mai sus, indicele BET a avut o evolutie contrara.

In fine, am trasat graficul comparat al indicelui BET pe anul 2005 cu cel al aceluasi indice pe 2006 (am folosit scara logaritmica pentru o comparabilitate mai buna) :

Razvan Pasol
Intercapital Invest / www.kmarket.ro
Noiembrie 2006